

گزارش دفتر کشاورزی

نشست تخصصی - آموزشی «زعفران؛ فرصت طلایی رونق اقتصادی»

تاریخ: ۱۴۰۳/۰۵/۲۳

روز: سه شنبه

در راستای امضای تفاهم نامه همکاری مشترک اتاق بازرگانی صنایع معادن و کشاورزی خراسان رضوی و دفتر گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی در جهت " تقویت زنجیره تامین شفاف و با اصالت زعفران " در تیرماه ۱۴۰۳ و با توجه به نزدیک شدن به فصل تولید و برداشت زعفران و به ویژه چالش هایی که در حوزه صادرات زعفران با آن مواجه هستیم و از طرفی به منظور حفظ جایگاه ویژه زعفران اصیل ایران در بازارهای صادراتی از طریق صادرات محصول خالص و با کیفیت، دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی مشهد بر آن شد تا با توجه به اهمیت آموزش به کشاورزان و زعفرانکاران محترم در مباحث مدیریت تولید، فرآوری - آلودگی های میکروبی و باقیمانده سموم و آفتکش ها و بازاریابی و صادرات، نشست تخصصی - آموزشی را با حضور میهمان ویژه و خبرگان عرصه تولید، فرآوری و باقیمانده سموم برگزار نماید و مخاطبین اصلی این نشست زعفرانکاران، فعالان حوزه تولید، فرآوری و صادرات زعفران بودند.

این نشست تخصصی - آموزشی با عنوان «زعفران؛ فرصت طلایی رونق اقتصادی» با حضور جمع کثیری از تولیدکنندگان، فعالان حوزه فرآوری و صادرکنندگان این عرصه، روز سه شنبه مورخ ۱۴۰۳/۰۵/۲۳ از ساعت ۸ الی ۱۳:۳۰ در محل سالن همایش اتاق بازرگانی مشهد برگزار شد.

سرفصل های این نشست - اهم موارد مطرح شده به انضمام مهمترین مطالبات فعالان حوزه تولید و صادرات زعفران به شرح زیر می باشد.

سرفصل های نشست

اهمیت سلامت محصول در تجارت بین الملل

- محمدعلی رضایی - رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق ایران و رئیس اتحادیه گیاهان دارویی، زعفران و فرآورده های غذایی
مدیریت تولید

- منوچهر مالکی - کشاورز نمونه زعفرانکار استان
- حمیدرضا شریفی - عضو هیات علمی مرکز تحقیقات کشاورزی خراسان رضوی و مجری طرح کلان زعفران استان
- عبدالله ملافیلابی - عضو هیئت علمی مؤسسه پژوهشی علوم و صنایع غذایی

سلامت محصول با تاکید بر باقیمانده آفتکش ها و حداکثر میزان مجاز

- محمد کاظم رضائی - عضو هیئت علمی موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور و مسئول کمیته کدکس باقیمانده آفتکش ها
- محمدحسین شجاعی - مدیر آزمایشگاه شرکت تحقیقاتی علوم حیاتی فاروق

فرآیند تولید و فرآوری زعفران (کاهش آلودگی های میکروبی و حفظ کیفیت)

- علی حسینی - مشاور زعفران و عضو شورای ملی زعفران

بازاریابی و صادرات

- محسن احتشام - رئیس شورای ملی زعفران ایران
- غلامرضا میری - رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران
- علی شریعتی مقدم - عضو هیئت نمایندگان اتاق مشهد و صادرکننده نمونه زعفران

اهم مطالب ارائه شده در این نشست

ضرورت ایجاد یک زنجیره ارزش توانمند برای طلای سرخ

«محمدرضا توکلی زاده»، رئیس اتاق بازرگانی خراسان رضوی: به رغم سهمی که زعفران در بحث ارزآوری برای اقتصاد کشورمان دارد؛ به ظرفیت های این محصول توجه کافی صورت نگرفته است. حمایت جامع از تمامی مراحل کاشت، داشت و برداشت و حتی فرآوری و صادرات زعفران در چهارچوب یک زنجیره ارزش توانمند، ضرورتی است که باید به طور جدی مورد توجه و اقدام متولیان امر باشد. زعفران محصولی

کم آب بر است؛ اما بحران آبی حتی بر این محصول هم اثرگذار است. در مجموع اقتصاد کشاورزی ما امروز با چالش جدی در این حوزه مواجه است و در این حوزه نیز نیازمند تدبیر و آینده‌نگری هستیم.

تولید مکانیزه زعفران در چین، زنگ خطری برای جایگاه ایران در این عرصه است

«محمدعلی رضایی»، رئیس کمیسیون کشاورزی اتاق بازرگانی ایران: باقی مانده سموم در زعفران و دیگر محصولات نباتی، یکی از چالش‌های صادرات این محصول است. باقی مانده سموم در این محصول پر ارزش وجود دارد. متأسفانه پس از افزایش صادرات زعفران ایران به چین، مزارع و گلخانه‌های متعددی در آن کشور اقدام به تولید این محصول ارزشمند کردند. هم‌اکنون سیستم مکانیزه، فناوری و تکنولوژی در این کشور حرف اول را می‌زند و این امر در تولید زعفران هم وجود دارد. هر چند که زعفران تولیدی به این روش کیفیت زعفران ایران را نخواهد داشت؛ با این حال با تولید مکانیزه زعفران در جهان، زنگ خطری برای جایگاه ایران در جهان خواهد بود. ایجاد هدف و استراتژی در توسعه صادرات زعفران بسیار اهمیت دارد. تحقیقات و بازاریابی در کشاورزی و توسعه بهره‌وری از طریق آموزش، امری ضروری است.

افزایش بهره‌وری در مزارع زعفران، مستلزم به‌کارگیری دانش روز است

«محسن احتشام»، رئیس شورای ملی زعفران: دانش، حلقه گمشده در زنجیره زعفران است. دانش در تولید، در کنار کشاورزی دانش‌محور و اقتصاد دانش‌محور امروزه محور توسعه اقتصادی است. امروز میزان بهره‌وری در برخی مزارع زعفران بسیار پایین است؛ اما کشاورز نمونه کشور توانسته است ۳۰ کیلوگرم زعفران در هر هکتار برداشت کند و دلیل آن هم، به‌کارگیری علم در روند تولید است. از فرصت طلایی زعفران استفاده نشده است. نتوانسته‌ایم زنجیره ارزش زعفران را شکل دهیم و ارزش افزوده آن جایگاهی برای صادرکننده و کشاورز ایجاد نکرده است. اگر به دنبال افزایش قیمت زعفران برای حمایت از کشاورزان هستیم، باید تقاضای جهانی ایجاد کنیم

لزوم توجه به باقیمانده سموم و آفت‌کش‌ها و رعایت استانداردهای بین‌المللی در این حوزه

«محمد کاظم رضانی»، عضو هیات علمی موسسه تحقیقات گیاهپزشکی کشور: از بین رفتن اثر برخی آفت‌کش‌ها در زمین‌های کشاورزی، ۱۲ سال به طول می‌انجامد. مقررات و حد و مرزی برای وجود آفت‌کش‌ها در محصولات نباتی در دنیا وجود دارد و کاهش آفت‌کش در محصولات کشاورزی، تاثیر زیادی در سلامت و تجارت دارد. متأسفانه برخی سموم در خاک باقی می‌ماند و مزارع زعفران به دلیل نزدیکی به دیگر مزارع و درختان، آلوده به سموم و آفت‌کش می‌شوند.

شجاعی - مدیرعامل آزمایشگاه تخصصی باقیمانده سموم: در زیرساخت کیفی صادرات محصولات کشاورزی و زعفران باید به این نکته توجه کرد که این محصولات به استانداردهای هماهنگ در اصالت، کیفیت، سلامت، روش‌های نمونه‌برداری و روش‌های آزمون نیاز دارند.

اهمیت رعایت نکات بهداشتی برای تولید زعفران سالم و کاهش آلودگی‌های میکروبی

«علی حسینی»، عضو شورای ملی زعفران: شیوه سنتی تولید زعفران باید کنار گذاشته شود. استفاده از کود، دست‌های آلوده، وسایل مصرفی آلوده و مستعمل (پلاستیک و گونی)، عدم بسته‌بندی، فروش کامیونی در جاده و... از عامل‌های بازدارنده توسعه تولید و صادرات زعفران است. باید نسبت به کاهش آلودگی‌ها در مراحل تولید تا عرضه، حساسیت لازم را ایجاد کرد

تاکید صادرکنندگان زعفران بر برندسازی زعفران ایران

«غلامرضا میری»، رئیس اتحادیه صادرکنندگان زعفران خراسان رضوی: صادرکنندگان زعفران تمایل دارند در راستای توسعه تجارت این محصول، نیم تا یک درصد از فروش کل سال آنان به حوزه بهبود کیفیت ماشین‌آلات، آموزش، کمک به برندسازی زعفران ایران، نمایشگاه‌های بین‌المللی و توسعه تجارت اختصاص پیدا کند تا چالش‌های فعلی بهبود یابد. این پیشنهاد در سال‌های اخیر، از سوی اتحادیه صادرکنندگان زعفران به نهادهای متولی همانند وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت ارائه گردیده اما متأسفانه تاکنون پذیرفته نشده است

پیشنهاد تشکیل یک کنسرسیوم صادراتی زعفران در کشور

«علی محمد شریعتی مقدم»، عضو هیات نمایندگان اتاق بازرگانی خراسان رضوی: اگر می‌خواهیم هدفی جدید و بزرگ برای پایداری زعفران ایجاد کنیم، به یک نظام پیشنهادی و مشاوره‌ای با دانش بین‌المللی نیاز داریم. در این راستا پیشنهاد می‌شود یک کنسرسیوم صادراتی زعفران در کشور ایجاد گردد. کشوری که تولید بیش از ۸۰ درصد یک محصول را در دنیا دارد، باید در این حوزه حرف نخست را بزند

رغبت بسیاری از کشورها به تولید زعفران با توجه به قیمت جهانی این محصول

«عبدالله ملافیلابی»، عضو هیئت علمی موسسه پژوهشی علوم و صنایع غذایی: با توجه به افزایش قیمت جهانی زعفران، بسیاری از کشورها به تولید آن راغب شده‌اند. از سویی، مشکل ما در تولید این محصول، کاهش عملکرد در مزرعه است؛ راندمان آب برای ما اهمیت دارد و کشاورزی که با وضعیت فعلی افزایش تولید داشته باشد، پیشرو است

حمیدرضا شریفی، عضو هیئت علمی مرکز تحقیقات کشاورزی مشهد: تولید زعفران نیازمند افزایش عملکرد و کاهش هزینه تولید است. روند تغییرات عملکرد زعفران در کشور نیز، در ۵۰ سال گذشته کاهش و در دو دهه اخیر ثابت بوده است. افزایش سطح زیر کشت، پایین بودن عملکرد در واحد سطح و کشت به صورت سنتی از مهمترین عوامل آن است

منوچهر مالکی، زعفران کار نمونه استان: تجربیات سالیان متمادی در کشت زعفران و در کنار آن استفاده از دانش روز دانشگاهیان و مراکز تحقیقاتی، رعایت اصول افزایش بهره‌وری در تمام مراحل کاشت، داشت و برداشت، حرکت به سمت کشت یکپارچه و مکانیزه و... از مهمترین عوامل در افزایش عملکرد در واحد سطح و بهره‌وری این محصول ارزشمند است.

اهم مطالبات فعالان حوزه تولید و صادرات زعفران

در این نشست مطالب آموزشی بسیار ارزنده‌ای به حاضرین در نشست ارائه گردید که با استقبال و بازخورد بسیار خوب شرکت کنندگان مواجه شد. اما خروجی حاصل از این نشست، چند مطالبه مهم از سوی فعالان حوزه تولید و صادرات زعفران استان بود که به شرح زیر می‌باشد:

پیشنهاد اختصاص نیم درصد از ارزش فروش زعفران در راستای توسعه تجارت محصول

- صادرکنندگان زعفران تمایل دارند در راستای توسعه تجارت این محصول، نیم درصد از فروش کل سال آنان در جهت افزایش فرهنگ مصرف، توسعه بازار، بهبود کیفیت ماشین‌آلات، آموزش کشاورزان، کمک به برندسازی زعفران ایران، نمایشگاه‌های بین‌المللی و توسعه تجارت اختصاص پیدا کند تا چالش‌های فعلی بهبود یابد. این پیشنهاد در سال‌های اخیر، از سوی اتحادیه صادرکنندگان زعفران به نهادهای متولی همانند وزارت صمت و سازمان توسعه تجارت ارائه گردیده اما متأسفانه تاکنون پذیرفته نشده است. لذا پیگیری شود تا با محوریت و پیگیری اتاق بازرگانی مشهد، و تعیین سازوکار مربوطه در چارچوب ضوابط، مقررات و آیین‌نامه‌های موجود، موضوع به عنوان مصوبه‌ای از دولت جدید مطالبه گردد تا در ادامه سازوکار و نحوه اختصاص آن به بخش خصوصی برای رسیدن به اهداف مذکور تبیین و تعیین گردد.

ضرورت تجهیز آزمایشگاه مرجع تخصصی مطابق با نیازها و استانداردهای بین‌المللی در مرکز استان خراسان رضوی

- با عنایت به آنچه در این نشست در محث باقیمانده سموم و افتکش‌ها و رعایت استانداردهای بین‌المللی در این زمینه عنوان شد از نگاه فعالان این بخش در استان، فقدان و نبود آزمایشگاهی تخصصی و تجهیز شده به آخرین دستگاه‌ها و متد روز دنیا که پاسخگویی انجام کلیه آزمایشات مطابق با استانداردهای روز دنیا و به ویژه اتحادیه اروپا باشد به عنوان یک چالش جدی در استان مطرح شد و تقاضا گردید پیگیری لازم از سوی اتاق بازرگانی مشهد در این خصوص صورت پذیرد تا سازوکار نحوه ایجاد و تجهیز آزمایشگاهی مرجع با مشارکت آزمایشگاه‌هایی موجود در استان و دستگاه‌های متولی "اداره کل استاندارد و معاونت غذا و دارو" تبیین و پیشنهاد چگونگی اجرای آن ارائه گردد.

ضرورت ایجاد یک زنجیره ارزش توانمند برای طلای سرخ

- با عنایت به اقدامات و توجه ویژه اتاق بازرگانی مشهد در جهت ایجاد و تامین زنجیره ارزش شفاف و با اصالت زعفران، امضای تفاهم نامه همکاری مشترک با دفتر گیاهان دارویی وزارت جهاد کشاورزی و همچنین برگزاری نشست تخصصی آموزشی زعفران، پیشنهاد گردید تا اتاق بازرگانی مشهد، با واکاوی مطالعات و طرح های انجام شده در گذشته، طرح ریزی استراتژیک و مطالعه ای کاربردی را به منظور تشکیل زنجیره ارزش توانمند زعفران استان با محوریت دفتر کشاورزی اتاق بازرگانی مشهد و با همکاری شورای ملی زعفران- مرکز پژوهش اتاق و استفاده از ظرفیت کارشناسان خبره فعال حوزه زعفران در استان، در دستور کار قرار دهد

پیشنهاد تشکیل یک کنسرسیوم صادراتی زعفران در کشور

- برای ایجاد هدفی جدید و بزرگ در جهت پایداری زعفران کشور، به یک نظام پیشنهادی و مشاوره‌ای با دانش بین‌المللی نیاز داریم. لذا پیشنهاد می‌گردد با محوریت بخش خصوصی و اتاق، کنسرسیوم صادراتی با محوریت بخش خصوصی و با مشارکت و همکاری دستگاه ها (وزارت جهاد کشاورزی، وزارت امور خارجه، معاونت اقتصادی وزارت صنعت، معدن و تجارت، وزارت اقتصاد و دارایی و سازمان استاندارد ملی)، تشکیل و نسبت به تنظیم طرح و آیین نامه صادراتی اختصاصی این محصول استراتژیک اقدام نماید.